

címu soudu bude se zabývat i s tím, zda obžalovaný měl kapitál potřebný k úhradě případné ztráty z takového obchodu nebo zda si jej mohl opatřit, po případě bylo by též zjistiti, zda platební nezpůsobilost obžalovaného jest též v příčinné souvislosti se ztrátami, z obchodu toho mu vzniklými. Tím vším se nalézací soud nezabýval, vycházej z právně mylného hlediska, že schází tu skutková složka »odvážného obchodu«, an obchod, o který jde, není obchodem diferenčním. Důvodné zmateční stížnosti bylo proto vyhověno a rozsudek v napadené části byl zrušen.

Čís. 4559.

Výpočet děl požívajících ochrany zákona původcovského je v zákoně čís. 197/1895 (§ 4) i v zákoně čís. 218/1926 (§ 4 odst. 2) uveden jen příkladmo; je zůstaveno praxi, by pod pojem děl literárních nebo uměleckých zahrnula i jiné výtvoři než tam vypočtené.

Literárním dílem ve smyslu zákona původcovského je i vojenská mapa zeměpisného ústavu v Praze (v měřítku 1:200.000); třebaže byla zhotovena na základě generální mapy rakouské, byl jí tím, že byla opatřena českým názvoslovím, vtisknut ráz originálu; vydání turistické mapky (ve formě pohlednic) podle ní je zásahem trestným podle § 51 zák. čís. 197/1895; v subjektivním směru stačí k »vědomosti« o zásahu dolus eventualis.

Propadnutí rozmnoženin a nápodobenin jakož i učinění neupotřebitelnými zařízení výhradně určených k rozmnožování nebo napodobování (§ 56 odst. 1 zák. čís. 197/1895; § 52 odst. 1 zák. čís. 218/1926) sledují též účel preventivní: by bylo zamezeno po případě stíženo další opakování bezprávného činu; nemají však povahu trestu (vedlejšího) nebo pokuty; nelze je proto od sebe oddělit ani při rozhodování otázky, má-li býti výkon těchto preventivních opatření podmíněně odložen.

Oprávnění soukromého obžalobce po rozumu § 58 zák. čís. 197/1895 uveřejnění na útraty obžalovaného rozsudek je v podstatě zadostiučiněním, nikoli vedlejší trestem nebo zabezpečovacím opatřením; proto soud není povinen vysloviti, zda se podmíněně odsouzení vztahuje též na ono oprávnění; postačí ustanovení § 5 odst. 1 zák. čís. 562/1919.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1932, Zm II 161/31.)

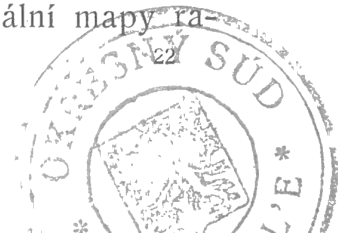
Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 31. prosince 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 51 zákona o právu původském ze dne 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák., vyhověl však v zasedání neveřejném odvolání soukromého obžalobce z toho, že napadeným rozsudkem nebylo vyřčeno, zda se odkládá výkon výroku o propadnutí všech bezprávně pořízených výtisků kopie mapy československého generálního štábu, určených k odbytu, nechť jsou u kohokoliv, a obroušení litografických kamenů určených výhradně k protiprávnímu rozmnožování těchto kopií, a věc

vrátil soudu první stolice, by po případném jednání rozhodl, zda se odkládá výkon těchto výroků. Žádosti odvolání, by bylo vyřčeno, zda se podmíněné odsouzení vztahuje i na oprávnění československého státu, uveřejnění rozsudek bez důvodů na útraty obžalovaného, nevyhověl.

D ů v o d y:

I.

Zmateční stížnosti, uplatňující číselně důvody zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a), b) § 281 tr. ř., nelze přiznati oprávněnost. Nalézací soud zjistil, že mapky obžalovaného (ve formě pohlednic) byly pořizeny fotolitografickou cestou z generální mapy vydané v měřítku 1:200.000 vojenským zeměpisným ústavem v Praze, že tato mapa byla obžalovanému jediným pramenem k této reprodukci a že změny jím provedené nejsou ani v nejmenším takového rázu, že by mohly vtisknouti těmto mapkám znak originálu a odstraniti výtku úplné reprodukce. Tato zjištění nejsou ve zmateční stížnosti napadena. Dále dospěl soud k závěru, že generální mapě vojenského zeměpisného ústavu v Praze nelze upřítí originalnosti, i kdyby byla zhotovena na základě generální mapy rakouské, poněvadž byly do ní zakresleny vesměs názvy české, což dostačuje k tomu, by ji zbavilo charakteru napodobeniny, když již, jak před tím uvedeno, i pouhé vyznačení turistických cest, cest automobilových a pro cyklisty nebo lyžaře stačí, by mapě byl vtisknut ráz originálu. Ani tento závěr učiněný za oněch předpokladů není stěžovatelem výslovně napaden. Stěžovatel vytýká s hlediska zmatku podle § 281 čís. 5 tr. ř., že rozsudek nevyřešil zásadní otázku, zda mapy v měřítku 1:200.000 požívají ochrany původcovského práva a zda není pravdivá obrana obžalovaného, že mapy zmíněného měřítku vůbec nepožívají této ochrany. Soud zabýval se obhajobou obžalovaného, pokud tvrdí, odvolává se na rozhodnutí konference velvyslanců z roku 1922, že Československo má výhradné právo zhotovovati mapy (vztahující se na jeho území), které mají větší měřítko než 1:200.000, kdežto původcovské právo ohledně map s tímto a menším měřítkem na Československou republiku ani na ostatní nástupnické státy nepřešlo. Než soud k vyvrácení této námítky pokládal za postačitelne poukázati na zjištění, že nebyla reprodukována (obžalovaným) mapa rakouského generálního štábu (v měřítku 1:200.000), nýbrž mapa vydaná (v měřítku 1:200.000) vojenským zeměpisným ústavem v Praze, která je sama originálem, a k níž tudíž má Československý stát právo původcovské. Stěžovatel vytýká, že se tím nedá vyvrátiti jeho obrana, nýbrž že musí býti podán jasný důkaz o tom, že čl. zeměpisný vojenský ústav sám vlastními prostředky originál této mapy vytvořil a že by vůbec nestačilo pro vznik díla chráněného okopírování mapy starého generálního štábu rakouského, neboť původcovské právo k této mapě na československý stát vůbec nepřešlo. Není napadeno zjištění, že do mapy vojenského zeměpisného ústavu v Praze (v měřítku 1:200.000), reprodukováne obžalovaným, byly zakresleny české názvy, tudíž že byla opatřena českou nomenklaturou. I když tedy tato mapa byla zhotovena na základě generální mapy ra-

kouské (což ostatně je uvedeno i na mapě samé, která je opatřena zá-
znamem: »Dle mapy býv. voj. zeměp. ústavu ve Vídni. — Vojenský ze-
měpisný ústav. — Rozmnožování vyhrazeno.«), byla zakreslením čes-
kých názvů na určitá místa tak, by tím netrpělo znázornění terénu, zřej-
mě přetvořena zevní forma mapy samostatnou duševní produkcí. Tato
změna již postačila, by této mapě byl vtisknut ráz originálu, jak správně
má za to nalézací soud, poněvadž nomenklatura, jakožto pomůcka
orientační, je podstatnou součástí mapy a přichází tu po stránce právní
k významu i ustanovení § 3 zákona o právu původcovském, podle ně-
hož se právo původcovské vztahuje k dílu jako celku i k jeho částem.
Při tom je nerozhodno, zda čsl. stát má původcovské právo k mapě bý-
valého rakouského generálního štábu, podle níž čsl. vojenský země-
pisný ústav zhotovil svoji mapu, po případě zda původcovské právo
k mapám v měřítku 1:200.000, do vlastnictví čsl. státu konferencí vel-
vyslanců neodevzdaným, již je promlčeno uplynutím 30 let po vyjití
(§ 46 zák. čís. 197/1895 ř. zák.). Proto právem zamítnul soud jako ne-
rozhodné důkazy zaznamenané v protokolu o hlavním přelíčení pod
čís. 1—3, v čemž stěžovatelka spatřuje neúplnost řízení ve smyslu
§ 281 čís. 4 tr. ř., nehledě ani k tomu, že návrhy pod čís. 2 a 3 nejsou
povahy skutkové, nýbrž právní a návrh pod čís. 2 spočívá nad to na
zřejmém nepochopení § 2 odst. 2 zák. čís. 197/1895.

Důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. shledává stěžovatel
v tom, že nalézací soud přiznal vůbec mapkám, o něž jde, povahu ma-
pek sloužících literárním účelům, jak toho vyžaduje § 4 čís. 3 zák. čís.
197/1895 ř. zák. Výtka ta není dosti přesně upravena. Nejde tu snad
o mapky vydané obžalovaným, nýbrž o mapu vydanou vojenským ze-
měpisným ústavem v Praze, kterou obžalovaný reprodukoval a která je
předmětem trestného zásahu do práva původcovského. Tuto mapu měl
stěžovatel patrně též na zřeteli, uváděje v dalším odstavci, že mapy ge-
nerálních štábů nemají vlastnosti map sloužících literárním účelům, ný-
brž že jsou to mapy vypracované k účelům vojenským. Nalézací soud
vzal za svůj názor znalců profesora Š-y a plukovníka inž. M-a, kteří
prohlásili ku konci svého posudku, že dnes všichni odborně pracující
geografové na celém světě pokládají právě vojenské mapy za svůj hlavní
a nepostradatelný pramen. Stěžovatel ani se nepokusil vyvrátiti sprá-
vnost tohoto názoru. Tím méně snažil se pak blíže dovoditi, že je právně
mylný názor soudu, jak vykládá omezení § 4 čís. 3 zák. čís. 197/1895
ř. zák., že chráněné mapy musí sloužiti účelům literárním. K úplnosti
jest uvésti toto: Předpisem § 4 zák. čís. 197/1895 ř. zák. neměl býti
stanoven pojem děl literárních a uměleckých, kterým přísluší právo na
ochranu, nýbrž mělo i v budoucnosti býti ponecháno praxi, hodlá-li ně-
kterému dílu přiřknouti vlastnosti, které odůvodňují jeho ochranu. Vý-
počet děl ochrany požívajících je tedy v zákoně uveden jen příkladmo,
třebaže výpočet ten je velice podrobný (srv. Dr. Pospíšil: Výklad zá-
kona o právu autorském, str. 26). Ani v novém zákoně o právu původ-
covském ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 Sb. z. a n., výpočet děl
chráněných (v § 4 odst. 2), přes to, že je velmi podrobný a podstatně
širší než v dosavadním zákoně čís. 197/1895, rovněž není výčetný. Je
tudíž i tu zůstaveno praxi, by pod pojem děl literárních neb uměleckých

zahrnula i výtvořy jiné, jež zákon výslovně nevypočítává (srv. Dr. Löwenbach, Právo autorské, str. 33). Úmluva bernská o ochraně děl literárních a uměleckých, uveřejněná pod čís. 401 Sbířky zákonů a nařizení z roku 1921, výslovně stanoví pak v čl. 2 odst. 1, že výraz »literární a umělecká díla« zahrnuje všechny tvorby oboru literárního, vědeckého nebo uměleckého, nehledě k tomu, jakým způsobem nebo v jaké formě byly reprodukovány. V dalším pak výpočtu děl (příkladmo) uvádí též zeměpisné mapy. V odstavci pak třetím tohoto článku je stanovena povinnost smluvních států zajistiti ochranu oněch děl. Co právě bylo uvedeno, již plně postačuje k odůvodnění správnosti názoru nalézacího soudu, že ona mapa, vydaná vojenským zeměpisným ústavem v Praze, požívá ochrany podle zákona o právu původcovském (čís. 197/1895).

Pokud pak vývody stížnosti se uplatňuje, že jsou u obžalovaného okolnosti, o nichž mluví § 281 čís. 9 b) tr. ř., když prý po stránce subjektivní nelze mu přiřítati vědomost o bezprávném počínání a že tudíž po stránce subjektivní neměl býti uznán vinným, jest uvésti toto: Po stránce subjektivní stačí k »vědomosti« zásahu ve smyslu § 51 podle ustálené praxe dolus eventualis. Nežádá se totiž, by na straně pachatelově bylo vždy plné vědomí o všech známkách rušebního činu, tedy přímé přesvědčení o tom, že svým jednáním porušuje práva jiné osoby, nýbrž stačí, zjistí-li se, že obžalovanému vzešly aspoň pochybnosti o případné jsoucnosti cizího práva původcovského, že však obžalovaný přes to jednal, nezjednav si jistoty, takže by ho od jednání nebyla odvrátila ani jistota o cizím právu (srv. r. čís. 1945, 2056, 2383, 2813, 2920 Sb. n. s.). Nalézací soud zjistil, že obžalovaný podle vlastního doznání měl pochybnost, zda takové jednání (vydání turistické mapky ve formě pohlednic podle mapy generálního štábu) je dovoleno, a že, informuje se u inspektora obchodní komory Richarda K-e, tomuto tvrdil, že jde o kopii mapy rakouského generálního štábu, a že též k dotazu Čeňka B-a, u něhož dal mapky zhotoviti, má-li povolení k vydávání těchto map, ujistil ho, že ano, ačkoliv to nebylo pravda. Na základě těchto zjištění, která nejsou stěžovatelem napadena, dospěl soud ku přesvědčení, že obžalovaný, dav si zhotoviti své mapky z mapy československého generálního štábu, byl si vědom a musel si býti vědom, že vědomě zasahuje do původcovských práv československého státu. Pochybnosti, které obžalovaný měl o oprávnění k reprodukci mapy, hleděl si sice rozptýliti zejména informací u Richarda K-e, avšak jen ohledně mapy generálního štábu rakouského, nikoliv ohledně mapy vydané čsl. vojenským zeměpisným ústavem, na něhož jako vydavatele, tedy činitele nejpopovanějšího, se o radu a o poučení neobrátil. Stěžovatel opomíjeje tato zjištění, snaží se dovoditi, že jednal bezelstně, nejsa si vědom zásahu do práva původcovského. Při tom poukazuje k tomu, že mapy generálního štábu rakouského z roku 1880 pozbyly již u nás ochrany práva původcovského a že podle rozhodnutí konference velvyslanců nepřešlo na čsl. stát původcovské právo k mapám v měřítku 1:200.000, takže předpokládal, že staré právo zaniklo a nového práva tu není. Než tyto vývody pro posouzení subjektivního zavinění nepadají na váhu, ano je zjištěno, že obžalovaný nereprodukoval mapu bývalého

rakouského generálního štábu, nýbrž mapu vydanou čsl. vojenským zeměpisným ústavem s českou nomenklaturou. Totéž platí o dalším jeho ostatně neprokázaném tvrzení, že k vydání mapek bylo mu uděleno právo policejními úřady a i ministerstvem vnitra, když obžalovaný ani netvrdil, tím méně pak prokázal, že těmto úřadům bylo známo, že při vydání mapek jde o reprodukci mapy čsl. vojenského zeměpisného ústavu. Z téhož důvodu je pak nerozhodná námitka, že obžalovaný předpokládal, že právo původcovské k mapám generálního štábu rakouského zaniklo (promlčením), i kdyby bylo lze v ní spatřovati uplatňování důvodu trestnost vylučujícího podle § 2 e) tr. zák., ježto v souzeném případě nešlo o reprodukci takové mapy. Těmito nenapadenými zjištěními nalézacího soudu ve spojení s předchozími vývody je odůvodněn při nejmenším alespoň dolus eventualis, který, jak shora doličeno, stačí k trestnosti zásahu po stránce subjektivní, i když by se zvláště nepřihlíželo též k tomu, že mapa čsl. vojenského zeměpisného ústavu v Praze, o niž tu jde, byla opatřena výslovnou doložkou »Rozmnožování vyhrazeno«. Vzhledem k hořejším vývodům nebylo pak třeba blíže zabývatí se otázkou, zda a pokud má čsl. vojenský zeměpisný ústav vlastní originální měření a zákresy map generálních v měřítku 1:200.000, ani další tvrzenou okolností, že mapy bývalého rakouského generálního štábu v měřítku 1:200.000 byly dosud bez závady otiskovány a vydávány. Zmateční stížnost bylo proto jako bezdůvodnou zamítnouti.

II.

Odvolání finanční prokuratury bylo vyhověti v tom bodě, že rozsudek nevyřkl, zda se odkládá výkon výroku o propadnutí všech bezprávně pořízených výtisků kopie mapy čsl. generálního štábu určených k odbytu, nechť jsou u kohokoliv, a o obroušení litografických kamenů určených výhradně k protiprávnímu rozmnožování těchto kopií, a nalézacímu soudu bylo uloženo, by po případném jednání ve smyslu § 5 odst. 2 zák. čís. 562/19 a § 5 vl. nař. čís. 598/19 rozhodl, zda se odkládá výkon těchto výroků čili nic. Citované zákonné předpisy ukládají soudu, by při přiznání podmíněného odsouzení, kde bylo zároveň vyřknuto propadnutí věcí, bylo v rozsudku výslovně stanoveno, odkládá-li se výkon tohoto výroku čili nic. Propadnutí rozmnožením a nápodobením jakož i učinění neupotřebitelnými zařízení výhradně určených k rozmnožování nebo k napodobování (§ 56 odst. 1 zák. čís. 197/95 příp. § 52 odst. 1 zák. čís. 218/26) sledují zřejmě též účel preventivní, by totiž bylo zamezeno, po případě stíženo další opakování bezprávného činu, nemají však ráz trestu (vedlejšího) nebo pokuty (srov. Dr. Pospíšil str. 272, 273 a Dr. Löwenbach, str. 223). Nelze je tedy od sebe oddělití ani při rozhodnutí otázky, má-li býti výkon těchto preventivních opatření odložen.

Naproti tomu nebyl však soud povinen, by dále též vyřkl, zda je odloženo také oprávnění přiznané čsl. státu uveřejnití na útraty obžalovaného rozsudek (§ 58 zák. čís. 197/95). K vyřešení této otázky postačí ustanovení § 5 odst. 1 zák. čís. 562/19. Soukromému obžalobci při-

znané oprávnění k uveřejnění rozsudku je v podstatě zadostiučiněním (srov. obdobná ustanovení § 27 odst. 2 zák. o ochraně známek, § 104 patent. zák., § 40 zák. proti nekalé soutěži a § 14 odst. 2 tiskové novely), nikoli vedlejším trestem nebo zabezpečovacím opatřením (srovnej Liszt-Schmidt, Lehrbuch des deutschen Strafrechtes z r. 1932, str. 368, Altmann I. sv. str. 103, rozh. 2932 víd. sbírky, 2. poznámka k tomu — částečně jinak Altmann II. svazek str. 1451). Soukromému obžalobci je ponecháno na vůli, zda oprávnění k uveřejnění rozsudku použije ve lhůtě rozsudkem stanovené. Nejde tu o případ, kdy soud z úřadu nařizuje uveřejnění rozsudku (na př. podle § 23 zák. čís. 568/19 a § 21 zák. o potravinách). Nesrovnává se s povahou trestu (ani vedlejšího), uloženého soudem, by jeho výkon závisel na vůli soukromého obžalobce, pokud zákon tak výslovně nepřipouští. Proto odvolání v tomto směru nemohlo míti úspěch.

Čís. 4560.

Návrh na potrestání pro přečin podle § 27 zák. čís. 111/27 Sb. z. a n. nezahrnuje v sobě pro případ, že by nebyla dána skutková podstata tohoto přečinu, návrh na potrestání pro pomluvu.

(Rozh. ze 7. prosince 1932, Zm III 269/32.)

Obžalovaní J. P. a Š. H., oba hostinští, oznámili 4. listopadu 1930 písemně posádkovému velitelství v N., že se v krčmě H. K-ové provádí tajná prostituce a že je v zájmu mravnosti vojáků, aby jim byla návštěva krčmy takové pochybné pověsti zakázána. Obžalovaný Š. H. mimo to dne 5. listopadu 1930 osobně potvrdil generálu G-ovi, že se ve zmíněné krčmě provádí tajná prostituce. K návrhu H. K-ové jako hlavní soukromé žalobkyně odsoudil soud první stolice oba obžalované za tyto činy pro přečin zlehčování podle § 27 zák. o nek. soutěži, neboť zjistil, že údaje obžalovaných byly nepravdivé. Odvolací soud k odvolání obou obžalovaných po doplnění řízení zrušil odsuzující rozsudek prvního soudu z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 a) tr. ř., pokud šlo o čin spáchaný dne 4. listopadu 1930, a oba obžalované podle § 326 č. 1 tr. ř. zprostil z obžaloby; dále zrušil odvolací soud napadený rozsudek pro zmatečnost podle § 385 č. 1 b) tr. ř., pokud šlo o čin obžalovaného Š. H., spáchaný dne 5. listopadu 1930, a uznal tohoto obžalovaného vinným přečinem pomluvy podle § 1 zák. čl. XLI: 1914. Osvobozující část rozsudku opřel odvolací soud o zjištění, že krčma hlavní soukromé žalobkyně jest skutečně pochybné pověsti, neboť tam docházejí prostitutky a nemravně se baví s vojáky; odsuzující část rozsudku, týkající se obžalovaného Š. H., založil odvolací soud na úvaze, že sice skutková podstata přečinu zlehčování není dána, čin obžalovaného Š. H. však naplňuje skutkovou podstatu přečinu pomluvy.

Nejvyšší soud zamítl zmatečnou stížnost hlavní soukromé žalobkyně H. K-ové, z úřední povinnosti pro zmatečnost podle § 385 čís. 1 a) tr. ř. zrušil rozsudky nižších soudů, pokud jimi byl obžalovaný